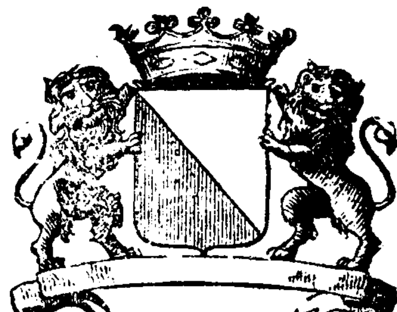
A. 1858. N°. 272.

WOENSDAG 17 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

In aanmerking nemende, dat de eerstkomende zoogenaamde St. Nicolaas avond op Zondag, den 5 December aanstaande invalt, en willende voorkomen, dat op dien dag de Godsdienstoefeningen daardoor gestoord worden.

Hebben goedgevonden bij deze ter kennis der ingezetenen te brengen, dat de viering van den gemelden Sint Nicolaas avond op den genoemden Zondag niet zal plaats hebben, maar dat dezelve zal worden gehouden op Vrijdag avond den 3. December.

Utrecht, 16 Nov. 1858.

Burgemeester en Wethouders voornoemd
W. M. J. VAN DIELEN, Weth.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 17 November.

De *Moniteur* van gister deelt een besluit mede, omtrent de benoeming van Israelieten tot generaal-raden in Algerië. »ten einde door eene officiële handeling wel te doen uitkomen, dat de gelijkheid van godsdienst voor de Fransche wet volkomen is." Dit mag een bepaald antwoord heeten op de schandelijke miskenning van gelijke regten, gelijk die te Bologna plaats had, en die helaas bij de klerikale pers, nog zooveel verdediging heeft kunnen vinden in onze eeuw. De klerikale *Proudhon* de heer *Veuillot*, moge daardoor leeren niet te veel op Frankrijk te rekenen bij zijne middeleeuwsche denkbeelden. De mededeeling van den *Moniteur* komt te meer juist van pas, nu de Romeinsche pers de zaak van *Mortara* nader begint te bespreken, nu zij door de Eur. pers reeds is afgehandeld, en de klerikalen dus geruster met hunne drogredenen te berde durven komen. — Men ziet door het officieel blad van Rome thans de weêrspraak te gemoet van zijne beschuldiging, dat in Engelsch Indië een gelijk feit door Protestanten is gepleegd, beschuldiging, die wij reeds hebben gemeld, dat eene onware was.

Een ander besluit betreffende Algerie is, dat er de drukpers onder de gewone fransche wet wordt gesteld. Dit is een nieuw bewijs der liberale gevoelens van den prins minister.

Onder Londen vindt men nadere berigten uit Indië die slechts van partiële gevechten spreken, maar waarbij toch de Britten steeds zegevierend bleven. — Onder Frankrijk zijn ook weder berigten uit Cochin China; men wacht er versterking, om op Huee te trekken.

Lord *Palmerston* is op Compiègne genoodigd; dat geeft weder aanleiding tot allerlei geruchten, waarvan niet het minst zonderbare is, dat de lord keizer *Napoleon* zou hebben bewogen tot het uitvaardigen van den brief over het vervoer der vrije negers, om daardoor lord *Derby* te steunen, dien hij nu toch nog niet zou kunnen opvolgen!

In Portugal is de zaak van de *Georges* nog in ieders geheugen. Intusschen is er eene *meeting* te Lissabon gehouden, om te zorgen door de daarstelling van nationale scholen, dat de Fransche geestelijke zusters het onderwijs niet in handen krijgen, om het eene klerikale rigting te geven.

De pogingen van keizer *Alexander* tot bevordering van de afschaffing van de lijfeigenschap in Rusland worden meer en meer alom gewaardeerd. De *Const.* zegt daarover, na zich te hebben verheugd over de krachtige houding die de keizer tegenover den adel heeft aangenomen:

»Hopen wij dat Rusland derhalve ons binnen weinig jaren het schouwspel zal geven van een groote natie, geheel bezig om breede wegen te openen voor de Westersche beschaving. Zijn toekomst is nu juist afgebakend. Zijn kracht en aanzien zullen niet meer gelegen zijn in het uitgebreide gebied noch in het aantal zijner legers. Europa zal ophouden in de droevige legenden van het voorleden het geheim van Ruslands staatkunde te zien, en uit het vredeverbond den dag na den oorlog in de Krim aangegaan, zal voor het volk van *Paul* en *Katherina I* een nieuw tijdvak van roemvollen en duurzamen voorspoed ontluiken. Zoo het nationaal en militair gevoel, een oogenblik door tegenspoeden verdonkerd, weder verlevendigd werd bij de herinnering aan den oorlog in het Oosten, zou die gedachte aan het verleden het volk tevens in het geheugen brengen, dat het Parijzer verdrag ook de dagteekening van zijn emancipatie draagt, en dat de vorst tegelijkertijd met den vrede de vrijheid heeft geteekend.

»*Alexander II* heeft overigens te wel de taak begrepen, welke hem ten deel was gevallen, om niet weldra den adel naar hem te zien toesnellen. Zijne regering moest het einde zijn van dien snellen wedloop door zijn voorouders aangevangen, en welke de ruimte omvademde, zonder de noordsche volkeren andere sporen hunner veroveringen na te laten, dan de slavernij of de overheersching. Het is de handel, de nijverheid, het zijn de kunsten en wetenschappen, welke thans de onmetelijke steppen moeten bevolken, welker grond nog slechts door lijfeigenen is beploegd. Het is de arbeid, welke die volkstammen moet verrijken, verzwakt door ontberingen, of door onwetendheid verwonnen. Het licht is dus aangebroken; de menschelijke zoowel als de maatschappelijke wetten zullen terzelfder tijd de overhand krijgen, en zoo de geschiedenis den naam des opvolgers van *Nikolaas* op die bladzijden inschrijft, welke den naam der *Iwans* en der *Pauls* dragen, zal zij zeggen, dat *Alexander II*, bondgenoot van Europa, verkozen heeft over een volk te regeren, liever dan slaven te bestieren."

Per telegraaf geeft men ons mededeeling van den korten inhoud van het regerings-antwoord op hoofdstuk V. Zoowel omtrent dit als omtrent het antwoord op hoofdst. IV verwijzen wij naar de belangrijke opgaven die wij er hieronder van doen.

— Z. M. heeft aan den heer *G. S. de Veer*, refer. bij het dep. van kol., vergunning verleend tot het aannemen van de versierselen der orde van Frans Joseph, hem door den keizer van Oostenrijk geschonken.

Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van *J. W. C. Doijer*, burg. van Diepenheim, tot sekr. dier gem.

Z. M. heeft, op verzoek, aan den kapt. *H. L. de Villeneuve*, van het bat. jagers n°. 27, in W. Indië, eervol ontslag verleend, onder toekenning van pens.

— Z. M. heeft den heer *R. D. Wolterbeek* benoemd tot direkteur van de Nederl. bank.

---

§— De regering heeft in hare memorie van beantwoording omtrent hoofdstuk IV (politie) der staatsbegrooting voor 1859 medegedeeld, dat de wetsontwerpen betreffende het nationaal strafwetboek, de regterlijke organisatie, en tot regeling van de bevoegdheid der vreemde verzekeringmaatschappijen om hier te lande te handelen, zich thans bij den Raad van State bevinden.

De aanmerkingen, in het voorloopig verslag gemaakt over de instelling der rijks veldwacht, worden door de regering beantwoord. Zij acht, dat de rijks veldwacht nog te kort bestaat om nu reeds over hare werking een stellig oordeel te kunnen vellen. Doch in de ambtsberigten, welke de minister van Justitie ontvangt, wordt vrij algemeen de goede werking der rijks veldwacht, vooral ten platten lande geroemd.

Omtrent de afschaffing der wetten van Franschen oorsprong zegt de regering, dat zij wenscht voort te gaan op den tot nog toe gevolgden weg, om van iedere zich daartoe opdoende afzonderlijke gelegenheid tot afschaffing van deze of gene verordening gebruik te maken.

Het voornemen bestaat om de strafgevangenis te Leeuwarden, welke als de meest geschikte gevangenis is aan te merken, in het vervolg alleen als kriminele strafgevangenis voor mannen aan te houden, en dien ten gevolge de strafgevangenis te Woerden als zoodanig op te heffen; terwijl dan van laatstgemeld gesticht in andere opzigten nog een nuttig gebruik zal zijn te maken. Zoo maakt het thans een onderwerp van onderzoek uit, of de strafgevangenis te Woerden alsdan niet gevoegelijk tot eene gevangenis voor jeugdige mannelijke veroordeelden, thans nog te Rotterdam gedetineerd, zou kunnen worden vertimmerd.

---

§— In 't reg.-antwoord op hoofdst. V komt voor:

Met het gevoelen, dat, als het op de waardering van het eindcijfer der geraamde behoeften voor een departement aankomt, primitieve begrooting met primitieve begrooting moet worden vergeleken, kan de Regering niet instemmen. Moest dat gevoelen als regel gelden, het zou dan ligt vallen eene aanstaande dienst zeer gunstig bij de vorige te doen afsteken. Daartoe ware slechts op de primitieve begrooting voor die dienst het volstrekt onvermijdelijke uit te trekken, en hetgeen verder noodig was te achten, voor suppletoire begrootingen te bewaren. Het springt in het oog dat op die wijze de waarheid niet zou worden betracht.

Dat geene goede regeling van de nationale militie zou zijn tot stand te brengen zonder gelijktijdige regeling van de schutterijen, schijnt te mogen worden betwijfeld. Niet zonder grond kan worden beweerd, dat de wetgever eerst de zamenstelling der militie en de wijze, waarop daaraan door de ingezetenen moet worden deel genomen, dient te hebben geregeld, alvorens de inrigting der schutterij te kunnen bepalen.

Een wetsontwerp op de militie wordt bewerkt en zal in den loop der zitting worden voorgedragen. Het ware niet raadzaam, dit op te houden tot dat ook een ontwerp op de schutterij gereed zou wezen.

Het aantal kweekelingen aan 's Rijks veeartsenijschool bedraagt thans zestien.

De gelegenheid tot praktische oefening, in 1851 aanmerkelijk uitgebreid, is sedert dien tijd geenszins verminderd. Klagten over zoodanige vermindering zijn niet ter kennis van de regering gekomen.

De kosten van het voeden der zieke dieren, die in de stallen der school worden opgenomen, worden *in den regel* door de eigenaren dier dieren terugbetaald. Het belang van het klinisch onderwijs vordert echter dat minvermogende eigenaren, *bij uitzondering*, van de betaling worden ontheven.

De wenschelijkheid eener wettelijke regeling van de uitoefening der veeartsenijkunst wordt door de Reg. geenszins uit het oog verloren. Het komt haar echter raadzaam voor, het maken eener wet daaromtrent uit te stellen tot dat de nieuwe regeling van de uitoefening der geneeskunst zal zijn tot stand gebragt.

Eene hernieuwde tienjarige volkstelling schijnt niet te kunnen worden nagelaten. Eene naauwkeurige kennis van het cijfer der bevolking wordt niet slechts door de gemeentewet, maar ook door andere wetten noodig gemaakt. Naar dat cijfer moet, volgens de wetten op de nationale militie voor elke provincie en gemeenten het kontingent en de aanslag in de belasting op het personeel worden geregeld.

De aanvraag van *f* 200,000 voor de stichting van nieuwe goevernements-gebouwen heeft blijkens het verslag tot verschillende bedenkingen geleid.

Het is intusschen naar het oordeel van alle geraadpleegde deskundigen uitgemaakt te houden, dat de gebouwen van het Binnenhof, van het gebouw der Tweede Kamer af, langs de zoogenaamde Stadhouderspoort en langs den Vijver tot aan de R. katholieke kerk toe, voor geene herstelling meer vatbaar zijn; dat, zoo men dat gedeelte van het Binnenhof zijne tegenwoordige bestemming wenscht te laten behouden, aldaar geheel nieuwe gebouwen moeten worden opgetrokken; en dat elke poging om daarin op eene andere, min kostbare wijze te voorzien, geldverspilling zou zijn.

Overtuigd van de behoefte aan eene spoedige wettelijke regeling van het middelbaar en hooger onderwijs, heeft de regering, nadat de meest dringende werkzaamheden tot het invoeren der wet op het lager onderwijs vereischt waren afgeloopen, de handen geslagen aan de regeling van den tweeden tak van het onderwijs. Een daartoe strekkend wetsontwerp is in bewerking, en zal, naar de regering hoopt, in den loop dezer zitting aan het onderzoek der St.-Generaal kunnen worden onderworpen. Zoodra de wet op het middelbaar onderwijs tot stand gekomen en daardoor de regeling van het hooger onderwijs voorbereid zal zijn, zal de regering zich onmiddelijk bezig houden met het ontwerpen der daartoe vereischte wettelijke bepalingen.

Eene hervorming der Delftsche akademie maakt, zoo als aan de Kamer reeds bekend is, sedert geruimen tijd een onderwerp uit van gemeenschappelijk overleg tusschen de departementen van koloniën en van Binnenlandsche zaken. Dat dit overleg dusverre tot geen bepaald besluit heeft geleid, is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de herhaalde afwisseling der hoofden dier twee departementen van algemeen bestuur. Op dit oogenblik is de zaak in behandeling bij het departement van koloniën.

De Regering heeft, om de eindregeling der zaken van de Maatschappij van Weldadigheid zooveel mogelijk te bespoedigen, aan de komm., door de leden gekozen tot het voorstaan van hare belangen te

kennen gegeven, dat het bekende aanbod, namens de Regering, onder voorbehoud van het toestaan der daarvoor vereischte middelen bij de wet, aan die komm. ten behoeve der Maatschappij van Weldadigheid gedaan, slechts zou worden gestand gedaan indien het van wege de Maatschappij van Weldadigheid binnen eenen gestelden termijn zou zijn aangenomen; dat de Regering zich anderzins van haar aanbod zal ontslagen rekenen, en dat haar, bij niet-aanneming, niets zou overblijven dan de ontbinding van het kontrakt van 1843 bij den regter te vragen.

— Uit het eindverslag van de kommissie van rapporteurs der Tweede Kamer over de begrooting, wegens den arbeid der gevangenen voor het aanstaande jaar 1859, blijkt, dat sommige leden hebben te kennen gegeven, dat zij met genoegen de oprigting hadden vernomen van eene grofsmederij in de militaire strafgevangenis te Leiden; — als daarstellende eene nuttige inrigting, die kan strekken, om niet alleen menigen gevangene op eene nuttige wijze bezig-heid te verschaffen, maar om hen op te leiden tot een beroep, in 't welk hij later een middel van bestaan zou kunnen vinden.

*— In de vergadering der Prov. Staten van dit gewest heeft gister de door de afdeelingen benoemde kommissie, bestaande uit de heeren *v. Bel*, *Wijers* en *v. Hoytema*, een ontwerp ingebragt van een tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal te rigten adres betreffende de zaak der spoorwegen. Dit ontwerp, opgemaakt volgens de in de vorige zitting genomen besluiten, eindigt met de konklusie, dat de Tweede Kamer verzocht wordt, hare goedkeuring aan het ontwerp-besluit tot bekrachtiging van sommige artikelen der koncessie voor den Noorderspoorweg niet te verleenen, tenzij daarbij koncessionarissen tevens de verpligting worde opgelegd, ook de lijn van Utrecht over Amersfoort op Zwolle gelijktijdig met de voorgedragen lijnen tot stand te brengen. — De behandeling van dit adres zal morgen plaats hebben, wanneer ook zal worden beraadslaagd over het rapport der komm. benoemd tot onderzoek van het voorstel van gedep. Staten in zake de tegemoetkoming tot vergrooting van het krankzinnigengesticht. De konklusie van dit rapp. strekt, om de staten te advisere, te besluiten, de stad Utrecht uit te noodigeng jaarlijks *f* 600 bij te dragen, tot voorziening in de geneeskundige hulp, tot aan de aflossinn van een te negotiëren kapitaal, en dat de staten na bekomen berigt dat de bijdrage wordt verleend, zich verbinden tot hetzelfde einde eene jaarlijksche bijdrage aan te wijzen van *f* 1400, 2⁰. magtiging te verleenen aan regenten van het gesticht tot het aangaan eener geldleening tot een bedrag van de aannemingssom der te verrigten uitbreiding aan het gesticht, en hoogstens tot *f* 40,000, tot eene rente van 4$^1/_2$ pCt., onder garantie der provincie voor rentebetaling en aflossing, onder voorwaarde, dat voor de lijders der derde klasse de verpleegkosten met *f* 30 per jaar verhoogd worden, met dien verstande, dat, tot de aflossing, jaarlijks een aantal van 100 plaatsen voor de provincie beschikbaar zal zijn, zonder verhooging, en dat de verhooging diene tot rentebetaling en aflossing, en aan de Staten daarvan rekening en verantwoording geschiede, terwijl de Staten haar zullen waarborgen voor een aantal van 100 lijders.

— Jongstleden vrijdag is, in eene zitting van den raad der gemeente Amerongen, besloten tot het zenden van een adres aan den kommissaris des konings in dit gewest; waarbij de tusschenkomst van dezen hoogen ambtenaar gevraagd wordt: 1. tot eene betere regeling van het brievenvervoer, en 2. tot het opheffen van die bepalingen in de dienst van den Rijnspoorweg, die zoo zeer in het nadeel zijn van het station Maarsbergen. *Amst. Ct.*

*— Uit Leersum schrijft men ons, dat als bijdrage tot de heerlijke regeling van den winterdienst door de direktie des Rijnspoorwegs, kan dienen, dat er voor den reiziger die des Zondags (in de rigting van Amsterdam) van het station Maarsbergen wil vertrekken, gedurende ruim 12 uren hiertoe geene gelegenheid bestaat, aangezien de eerste morgentrein ten 7$^1/_2$ uur, de avondtrein ten 8 uur aldaar passeert; en toch beweert de direktie thans voldoende in de behoeften der tusschen-stations te hebben voorzien.

— Men verneemt, dat zich uit Rotterdam en Dordrecht een vereenigd spoorweg kommité heeft gevormd.

Dit kommité heeft zich ten doel gesteld de bevordering van den aanleg en de exploitatie der spoorwegen in het zuiden des rijks en zich ten dien einde, in het bijzonder aangesloten aan de daarvoor gedane aanvrage van de heeren *J. P. Bredius*, te Dordrecht en jhr. *J. W. van Sijpestein*, te 's Gravenhage.

Men verneemt tevens dat het zich te dier zake reeds bij een uitvoerig adres tot Z. M. den koning heeft gewend.

— Het *H.blad*, in zijne beschouwingen over de spoorwegen voortgaande, betoogt daarin, dat de door de regering voorgestane zuidelijke lijnen, aan bruggen, te IJsselmonde en Dordrecht ruim 4, te Nijmegen en Arnhem 7, Moerdijk 10, en nog een over de Maas naar 's Bosch 2$^1/_2$ millioen zullen kosten, dus te zamen ruim 23$^1/_2$ millioen gulden, terwijl het stelsel der zuidelijke verbindingen, van Maarsbergen, uit 9$^1/_2$ millioen aan bruggen van den Staat zou vereischen, terwijl die lijn des zomers niet de konkurrentie van den er naast loopenden winterweg zou hebben, en des winters niet de moeijelijkheid van den overtogt aan den Moerdijk.

*— Uit 's Bosch, schrijft men ons van den 16 Nov.:

„Sedert eenige dagen is onze geheele stad zingend, strijkend en blazend. Op de straten, in de huizen, societeiten, kerken, ja overal muzijk. Komt ge een' vriend tegen, wien ge beleefdelijk vraagt, hoe 't hem gaat, hij antwoordt: *Verhulst* . . . . of zijne bloedverwanten welvarend zijn, hij antwoordt: *Verhulst* . . . . wat hij tegenwoordig doet, *Verhulst*, ... zegt hij: in opgewonden stemming, en ge verlaat den ongelukkige met het denkbeeld, dat het niet regt zuiver met hem is. Is die vriend toevallig werkend lid van de liedertafel, wees dan gelaten en kalm in uw lot: een uur ten minste zult ge gepijnigd en gekweld worden met zenuwachtige exklamaties en koortsachtige ontboezemingen over den weêrgaloozen *Verhulst*, waarmede hij u als met een stortvloed overlaadt. Men hoort slechts van koncerten, muziekale soirées, dinées, lofdichten, *cadeaus*, bustes en kransen, alles ter eere van *Verhulst*. Houdt dit nog eenige dagen zoo aan, dan vrees ik, dat ter eere van dien kunstenaar onze stad verandert in een muzijkstuk met *Verhulst* als solsleutel!

„Als tegenhanger van al die vrolijkheid, moet ik u melden, dat gisteren wederom door het lot de leden gekozen zijn van den militairen raad van onderzoek, die waarschijnlijk spoedig zal vergaderen, om uitspraak te doen over het gedrag van een' officier, alhier in garnizoen, en die thans voor de tweede maal voor dien raad zal verschijnen. Of ook nu wederom de uitspraak gunstig zal zijn voor dien heer, wordt nog al betwijfeld.

„De Zuid-Willemsvaart begint reeds met ijs overdekt te worden, zoodat zeer spoedig de korrespondentie zal gesloten zijn. Blijft de strenge koude aanhouden, dan is de ellende niet te beschrijven van de arme schippers, die het brood voor zich zelven en hun gezin verdienen met op de aan die vaart gelegen plaatsen te varen."

— Gister heeft de beruchte *Hilf*, zich noemende *Schultz*, wegens zijne poging tot uitbreken, voor de regtbank te Arnhem gestaan. Daarbij kwamen de volgende bijzonderheden aan 't licht: Na de ronde ten half elf ure 's avonds was *S.* met de uitvoering van zijn plan begonnen. Te voren had hij reeds een spijker gebogen en met touw omwonden, om daarmede sloten te kunnen opensteken. Een timmerman had vroeger eenige spijkers laten liggen, die *Schults* gevonden en allen, op één na, terug gegeven had; het touw had hij bij 't spinnen verkregen. Na het uitnemen van den koker uit het geheim gemak en het verbreken van den daaronder liggenden rooster was hij door het gemak gekropen en had hij met een ijzer van den rooster een gat door een anderhalvesteens muur gebroken. Door die opening kwam hij in den gang. Eene poging om het slot van eene deur met zijn spijker open te steken, mislukte. Daarna begon hij een gat te breken in den buitenmuur aan den tuin, nadat hij weder door het sekreet zijn deken uit zijn cel was gaan halen. Voor dat alles had hij slechts twee en een half uur noodig gehad. Het breken door den tweeden muur moest hij echter staken „want hij had zich in de zijde bezeerd en kon niet meer werken;" terwijl hij er bijvoegde: „anders was ik al om drie uur weg gewecst." Het gat in den gang had hij met een met inkt zwart gemaakt papier en met behulp van roggebrood toegeplakt. Des ochtends ten half zes werd hij in den gang aangehouden. Op de vraag van den president of hij zich ook tegen den bewaarder verzet had, antwoordde *Schultz*: „Och neen! toen ik den man zag, zeî ik: „zoo ben jij daar?" en toen ben ik naar hem toe gegaan. Hij heeft me niet eens vastgehouden." — De regtbank heeft onder aanneming van verzachtende omstandigheden *Schultz* tot 3 maanden gevangenisstraf veroordeeld; de subst. off. *Smits* wees er op, hoe het te bejammeren was, dat een man van zooveel geestkracht en overleg zijne talenten niet ten goede had gebruikt. *A. C.*

— De zomer en het najaar zijn op de noordelijke helft van den aardbol dit jaar buitengewoon warm geweest. Zelfs op Spitsbergen en in Lapland was de warmte buitengewoon, en reeds in het begin van Aug. had in Noorwegen onder 70 graden breedte de graanoogst plaats. Deze is op het Scandinaviesche schiereiland voortreffelijk uitgevallen; op sommige weiden had men een dubbelen hooioogst, de eerste in het laatst van Aug., de tweede half Sept. Den 10. Okt. bloeiden er in de tuinen van Helsingfors nog rozen op den kouden grond; na half Okt. viel echter eensklaps vorst in, en den 19. en 20. Okt. was het water te Linköping in Zweden met eene dikke ijskorst bedekt.

De strenge winterkou is intusschen niet alleen 't Noorden en ook in ons land zoo vroegtijdig ingevallen. Met name in Italië is de Noordewind den winter met kracht komen aanbrengen; de rijkelijk gevallen sneeuw is de grimmige kou er een weinig komen verminderen.

— De raad der gemeente 's Hage heeft gister aan den oud-burgemeester dier stad, den heer mr. *G. L. H. Hooft*, een prachtig zilveren geschenk ter gedachtenis aan zijn 15jarig bestuur aangeboden.

— Aan het ministerie van marine heeft gister de aanbesteding plaats gehad van het afbreken en opruimen van de oude en het maken van eene nieuwe keersluis in het dokkanaal van het maritime etablissement te Willemsoord, voor de som van *f* 137,000.

*— Uit Wijk bij Duurstede schrijft men ons van gister:

„Door den ingevallen vorst vertoont zich in de Lek betrekkelijk veel zoogenaamd slib-ijs, dat zich achter de kribben en andere punten buiten den stroom vastzet.

Het water is tot den buitengewoon lagen stand gevallen van 5.97 el onder nulpunt.

— Door de officieren der schutterij te Groningen is aan hunnen nieuwen majoor een paar keurige epauletten geschonken, terwijl de onderofficieren en korporaals hem een paar net bewerkte zilveren sporen mogten aanbieden.

— Verleden Zaturdag heeft te Amsterdam in de Remonstrantsch-Gereformeerde kerk de plegtige viering plaats gehad van het vijftigjarig bestaan van het instituut voor blinden.

— Te Gorkum waren eergister 1200 paarden ter markt gebragt, de handel was alleen levendig in jonge en fokpaarden.

— In zijne zitting van den 13 November, heeft de Gemeenteraad te Antwerpen besloten, om de Nieuwe Beurs te doen opbouwen op dezelfde plaats, waar de oude Beurs is afgebrand. De Bouwkunstenaars worden uitgenoodigd, hunne plannen tot dit nieuwe gebouw zoo spoedig mogelijk te teekenen en in te zenden. Het programma zal worden gereed gemaakt en rondgezonden.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 16 *Nov.*, 0.31 El; AP. 7.26. Gev. 1 d.

De Rijnhoogte te Keulen 16 Nov. 3 voet 8 duim of 3 vt. 5$^1/_2$ d. Rijnlandsch.

Hoe het op onze Nederlandsche spoorwegen toegaat?

II.

Zaturdag den 6. dezer, met den namiddagdienst der Holl.-Belg. spoorwegmaatschappij, huiswaarts willende keeren, kwam ik eenige minuten voor half drie, aan het zoogenaamde station te Rotterdam; daalden mijn koffers, benevens die mijner reisgenoot, op geene zachte manier neder van de impériale der vigilante op het trottoir van het gebouw, nabij de in de opene lucht geplaatste baskule; dit was waarschijnlijk eene voorzorg om alle besmetting, welke de passagiers-goederen soms mogten verspreiden, tegen te gaan of te matigen. Ons goed was op een paar kistjes na, het eerste op dien plek aanwezig; naar binnen gaande kon ik wel plaatsbiljetten bekomen, doch moest wachten naar het wegen der goederen, aangezien de beambte daarmede belast niet aanwezig scheen! Gelukkig had ik de voorzorg gebruikt, de vigilante te doen wachten, waardoor mijne dame eenigzins beschut was tegen den liefelijken AEolus-adem, die den reiziger daar van vier zijden op den kouden Novemberdag tegenstroomde. Nog andere passagiers kwamen aan, en dezelfde ruwe hand, welke mijnen nieuwen valies-koffer had nedergeworpen, deed daarop eenen zwaren kist nederdalen, ten einde plaats te winnen of met meer gemak de korte ruimte te beschrijven van zijnen schouder tot het bovendek van den koffer, dan die ruim twee voet lager op terra firma te verplaatsen. Het voornemen van den man bemerkende, riep ik hem luide toe, waardoor de zwaai eenigzins gewijzigd werd en de kist in plaats van geheel boven, op een der hoeken van mijn' koffer nederkwam, waardoor het leder van nieuwen tot zeer beschadigden staat overging; pas had ik mijn ongenoegen daarover te kennen gegeven, of een andere sjouwer in den gewonen witten boezeroen en met een' kist bijzonder fatsoen van pet gedekt, kwam met een' kist weder aanloopen, en wilde mijn' armen koffer juist weder tot het mikpunt van zijnen aanval kiezen, toen eenige krachtige woorden hem zulks nog in tijds beletten; hij hield den koffer in eenigzins schuine rigting naar den grond en keek mij aan, als of hij het te Keulen had hooren donderen; met nog een zijner makkers en een voerman van den goederenwagen, scheen hij diep verontwaardigd, dat ik de onschendbaarheid der bedienden van de direktie der Noord-Belgiesche spoorweg-maatschappij op luiden en niet vriendschappelijken toon, ter beveiliging van mijn wettig eigendom had durven aanranden. — Intusschen had ik nog geen bewijs voor mijne goederen ontvangen, noch kon ik het geld voor de vracht daarvan betalen;

reeds velen waren vóór mij geholpen, waaraan de kleine scène een groot aandeel scheen te hebben, en ik begon thans uitdrukkelijk te verlangen geholpen te worden, wijl het lange staan mij moeijelijk viel. De beambte met het wegen belast en door gouden mutsbandjes en jasknoopen gedistingeerd, wilde mij, zoo het scheen, nog langer de gevolgen mijner oneerbiedigheid doen ondervinden, toen ik het woord *klagen* uitsprak! Dit scheen gunstig te werken, althans mijne goederen kwamen aan de beurt om gewogen te worden, en werd de zwaarte daarvan als 105 ℔ bedragende, opgegeven aan het loket in den gang, aan iemand die men jongen heer noemde, en die er ook juist niet oud uitzag. Na lang verwijl werd mij *f* 2, en eenige centen als vrachtprijs opgegeven; dit volgens mijne berekening meer zijnde, dan ik achtte daarvoor schuldig te zijn, vroeg ik om inlichting; genoemde jongen heer trachtte mij aan te toonen, dat 105 en 110 ℔, juist in de berekening van den vrachtprijs hetzelfde was! . . . . Vooruitgang, heerlijke vooruitgang, dacht ik: een aankomend jong mensch kan in onzen tijd in een oogenblik een onder beschaamd maken, die altijd in het idée verkeerde, in zijne jeugd het rekenen tamelijk wèl te hebben geleerd, en die *Bartjes* en *de Gelder* als zijne steunpilaren aanmerkte. Mogelijk toch was het, daar sedert mijn' schooltijd weinig rekenboeken mij onder de oogen waren gekomen, dat hij de nieuwere rekenkundigen als *Badon Ghyben*, *Strootman*, *Kempees* en anderen van wie ik niets wist, bestudeerd had, en ik huiverde voor het oogenblik, waarin hij mij welligt zou trachten te overtuigen, dat 2 × 2 = 6 in plaats van 4 was, zoo als mij door mijne onderwijzers in mijne jeugd steeds was aangetoond; ik haaste mij daarom spoedig de geëischte vrachtpenningen te voldoen en geleidde mijne reisgenoot aan boord der stoomboot de Stad Antwerpen. Aan den Moerdijk ontscheept, kwamen wij per spoortrein tegen 6 uur te Rozendaal aan, waar wij van konvooi moesten verwisselen en wachten tot wij onze reis naar B, na aankomst van den trein, welke 5 u. 25 m. Antwerpen verlaat, tegen 7½ à 7¾ uur konden vervorderen!!

Wie kent Rozendaal en zijn station niet, sedert dit door den Holl. Belg. spoorweg de bijna eenige kommunikatie daarstelt tusschen ons land en het naburig België; terwijl ons goevernement dan ook wijselijk niet vergeten heeft er een kantoor voor de in- en uitgaande regten te vestigen, evenmin als onze voormalige broeders dit in het naburig Esschen hebben verzuimd.

Te Rozendaal is dan een station, waarvan eenen zijtak van den Holl. Belg. Spoorweg tot Breda loopt, dat Breda, waar vroeger alle uit België komende en derwaarts gaande reizigers moesten doortrekken, 't geen een niet onaanzienlijk voordeel voor die stad opleverde. Zij werd bij de daarstelling van genoemden spoorweg, om welke reden wil ik hier liefst zwijgen, van dien doortogt beroofd; de talrijke diligencediensten, benevens ander verkeer moesten weldra door die versnelde gemeenschap eindigen. Werd Breda alzoo stiefmoederlijk behandeld, en om mij van eene triviale vergelijking te bedienen, als ten deure uitgestooten, men trachtte den uiterlijken schijn te bewaren, en schonk het tot eenige vergoeding, eenen zijtak naar Rozendaal, die wel is waar eene versnelde kommunikatie met Antwerpen opende, doch die met Holland grootendeels verminderde; zoodat de afstand van Rotterdam tot Breda, tot dusverre met stoomboot en diligence in ruim 4 uur tijds afgelegd, thans dikwijls 6 uren, zoo niet langer per Holl. Belg. spoorweg vereischt, en men tegenwoordig des morgens 6 uur 50 van Breda vertrekkende, hoogst tevreden zijn mag, tegen 12.20 te Rotterdam aan wal te stappen, na vooraf behoorlijk door eenen op den brug staanden politie-agent te zijn afgevraagd: "Of Mijnheer Hollander is??" iets wat ik nimmer heb kunnen beschouwen als een kompliment, gemaakt aan de aktiviteit van de te Rozendaal en Moerdijk gestationeerde Koninklijke Maréchaussées!

Wie, die Rozendaal en zijn station *niet* kent, waar altoos twee, dikwijls drie treinen te gelijk aankomen, als uit Antwerpen, Rotterdam, Breda en tusschenliggende plaatsen, zoude niet meenen, dat men daar zou gezorgd hebben, voor den aanbouw van eene frissche, ruime wachtkamer ten dienste der passagiers. Doch helaas! geachte lezers, die het vertrek niet kent, dat men wachtkamer der 1. en 2. klasse te Rozendaal noemt, en die zoo gelukkig zijt, niet in de noodzakelijkheid te verkeeren, van er persoonlijk kennis mede te moeten maken, wat is daarvan geworden? Een vertrekje, van slechts weinige vierkante voeten inhoud, moet dikwijls een aantal van honderd tot honderd vijftig reizigers bevatten. Voor 't zelve wordt hun door de direktie verboden van het ruim terrein gebruik te maken, eene voorzorg welke wij om verscheidene redenen billijken; en een mannelijke Cerberus bewaakt met onverdroten ijver den ingang van het hok, waarheen hij u verwijst; terwijl het terrein aan de achterzijde, in den zomer op het Zuid-Oosten, door de meer dan koesterende zonnestralen, den reizigers, welke menschenlucht en de meest mogelijke soorten van tabakswalm de Pseudo-wachtkamer doen ontvlugten, het zweet uit elke porie van het ligchaam drijft, en daarentegen des winters de koude adem van alle mogelijke winden op die groote opene ruimte door merg en been dringt; zoodat een en ander een vruchtbaar veld oplevert tot het bekomen van zware verkoudheden, welke zoo dikwijls andere ongesteldheden veroorzaken, en ook die ziekte, die zoovele jeugdigen hier te lande ten grave sleept! Meermalen heb ik gedacht bij het lezen der uitgebreide stukken van de heeren *van Vlissingen c. s.* over kolonisatie in onze Overzeesche Bezittingen, (waarop zij zoo ernstig aandringen, ten einde overbevolking te voorkomen) hoe dit laatste doel op veel gemakkelijker en minder kostbare wijze ware te bereiken door de tot landverhuizing bestemden in de verschillende jaargetijden eenige uren in dat bekoorlijk stationsgebouw te doen vertoeven, hen daarna met een wagon 3e kl. te vervoeren en alzoo het uitzigt te geven, dat hunne assche spoedig en niet zoo ver van die hunner vaderen verzameld zal worden! — Ik koester te hooge denkbeelden van de bekwaamheid der ingenieurs en bouwkundigen onzer 19e eeuw, om niet te bevroeden, dat bij het bouwen van dit vertrek, — juist goot genoeg voor een paar jong gehuwden, die elkanders bijzijn vurig zoeken, doch waar de wieg met hun eerste spruitje vreeselijk in den weg zou staan, — een abuis moet hebben plaats gehad. Hoe dikwijls heb ik, wanneer zaken mij naar Holland riepen, of ik van daar retourneerde, in het aangenaam vooruitzigt 2 uren, of langer! daar te moeten wachten, er over gepeinsd, hoe dit abuis zoude zijn ontstaan? en mijne overdenking leidde steeds daarheen, dat de teekenaar zijn arbeid des avonds voortzettende, door het genieten van korte nachtrust dommelig geworden, aan de plaats — grond der wachtkamer gekomen, Amsterd. voeten in stede van Nederl. ellen op zijne teekening genoteerd heeft!

Van den Moerdijk af was eene achtenswaardige familie met haar lief zoontje, mede te B. woonachtig, met ons in denzelfden wagon naar Rozendaal gereisd; tegelijk betraden wij ten 6 ure gemeld vertrek, om daar tot cirka 8 uur te wachten. In het eerst ging alles vrij goed, met uitzondering der verveling, daar ieder van ons gsarne te huis wenschte te zijn; alleen scheen de dame een weinig vermoeid van de dien dag reeds afgelegde reis. De wachtkamer was slechts door een tiental personen bezet; doch langzamerhand kwamen meerdere passagiers binnen; de hitte van den brandende kagchel, gepaard aan voortdurende tabaksrook, maakte de dame onwel, zoodat zij telkens bij het sluiten der achterdeur, haren vluggen jongen krullebol toewenkte, die weder te openen. Men kon het der gracieuse vrouw, wier schoon gelaat telkens met doodelijke bleekheid werd overtogen, aanzien, hoe zij leed in zulk een bedorven dampkring; eindelijk was zij genoodzaakt haar zoontje bij de hand te nemen en 't vertrek te verlaten, om in de open lucht verademing te vinden, ofschoon de ijzige noordewind hare leden van koude deed verstijven!

Daar klonk tegen 7¾ uur, nadat de kamer overvol geworden was, het welkome geroep: „Passagiers voor Etten en Breda?" Wij namen weder met ons vijven plaats in denzelfden wagon, kortten den tijd door wederzijdsch gesprek en kwamen een half uur later te Breda aan. — Hier stapten wij heeren, die over elkander zaten, er het eerst uit, en wilden juist onze dames de behulpzame hand bieden, toen men eensklaps alle licht der wagens uitdoofde, en die nog binnen waren in eene Egyptische duisternis verkeerden, zoodat de dames in het donker moesten rondtasten, om die kleine voorwerpen terug te vinden, welke zij gewoonlijk op reis met zich voeren. Wij beiden stonden daar verontwaardigd over zulk eene handelwijze en een van ons liet zelfs het woord *infaam!* hooren.

In het goederen-kantoor aangekomen, deed ik een paar niet zeer malsche opmerkingen aan den kondukteur, die daar tevens met de distributie der passagiers-goederen belast wordt; ik zag echter dat de man hiervan niet veel notitie nam; ik gaf dus de coupon mijner goederen aan den kondukteur van den omnibus, en reed in niet zeer opgeruimde stemming met mijne reisgenoot huiswaarts.

Ziedaar waarde lezer, wien zulks onbekend is, een verslag, hoe het tegenwoordig op onze Nederl. spoorwegen zoo al toegaat!

Den volgenden dag bedaarder over een en ander nadenkende, begreep ik de mogelijkheid, dat de kwade zijde, soms ook eene goede hebben kon, en alles resumeerende, kwam ik tot het volgende resultaat; dat, mogen wegens de aangehaalde redenen de passagiers al gegronde oorzaak tot klagen hebben, echter de aktie-houders onzer spoorwegen er $^{1}/_{100}$ pCt. meer dividend door kunnen bekomen, en wat beteekent dan het publiek? Uit de eerste en laatste rubriek dezer schets kan men duidelijk ontwaren, hoezeer de verschillende direktiën alles met de meest mogelijke en zelfs in uitersten vervallende zuinigheid beheeren, zelfs ten koste van het billijk gemak harer dubbel betalende passagiers. Zal het bij het daarstellen der thans aanhangige spoorwegplannen beter gaan? Wij vreezen het, als de regering niet tusschen beide komt, waar het publiek tegen de monopolie niets vermag. We willen echter nog het beste van de toekomst hopen, en niets zal den schrijver dezes aangenamer zijn: dan zijne lezers nog eens, en dan in vrolijker stemming, te mogen ontmoeten op de verschillende thans in ons vaderland geprojekteerde, maar onder beter beheer en toezigt staande Spoorwegen!!!

Breda 9. November 1858. *V. . . . .*

BERLIJN, 15 November.

Zoo hier als te Maagdenburg zijn eenige godsdienstige bijeenkomsten van dissidenten, die met voorkennis der politie plaats vonden, desniettemin uiteengejaagd. Men is verlangend de redenen hiervan te vernemen.

De grijze *v. Humboldt* heeft, hoezeer naauwelijks van eene ziekte hersteld, ondanks zijne negentig jaren, zijne woning verlaten om met de liberalen te stemmen.

LONDEN, 15 November.

Daar er nog niets goeds is gekomen van de pogingen tot herstel der afgebroken telegraaf verbinding met Noord-Amerika, zijn de beambten met het einde dezer maand ontslagen; de heer *Henley* neemt nog proeven met zijn werktuig; overigens zal er gedurende den winter weinig aan den kabel gedaan kunnen worden.

Hady Alesby en verscheidene andere Marokkaansche hoofdofficieren bevinden zich op het oogenblik in Engeland, om wapenen en oorlogsmaterieel te koopen.

LONDEN, 16 November.

Een officiële telegram meldt uit Indië, dat de rebellen, 12,000 sterk, met 12 stukken, Sundella binnentrokken, maar werden teruggedreven met verlies van een stuk en 100 man gedood, en later bij de nazetting hun nog 3 stukken werden ontnomen en 1000 man gedood. Bij de vervolging verloren de Engelschen twee Europeesche officieren en 7 gewond, 4 man gedood en 44 gewond. Ook werden de rebellen geslagen op 5 Oktober te Mees-Ghung met verlies van 2 stukken en 200 man gedood of gewond, terwijl het verlies der Engelschen niet noemenswaardig was. Te Bundoree zijn 400 rebellen gedood zonder eenig verlies der Engelschen. Eene sterke kolonne, onder brigadier *Weatherall*, zal onmiddellijk in Oude rukken. De rebellen werden geslagen op 5 Oktober op de grenzen van Oude, 2 stukken van de 3 hun ontnomen en 300 man gedood, bij een verlies der Engelschen van 12 gesneuvelden en geblesseerden. Nabij Dundson werd eene partij Sepoys aangevallen en 30 er van in de pan gehakt. Te Baja Benares werden de rebellen volkomen geslagen en 500 gedood, terwijl het verlies aan de Britsche zijde slechts bedroeg één officier gesneuveld, 2 gewond en 7 of 8 man gesneuveld of gewond. Op 9 Okt. heeft generaal *Michell* een korps van 4 à 5000 man rebellen van Gwalior te Mongreulië volkomen verslagen, hunne 6 stukken buit gemaakt, bij een zeer gering verlies der Engelschen. Op den 19 Okt. hebben de troepen van *Michell* en brigadier *Smith*, te zamen vereenigd, eene afdeeling van 10,000 rebellen nabij Chundarel geheel vernietigd, 500 er van gedood en al hun geschut prijs gemaakt. De vijand vocht verwoed; evenwel was der Engelschen verlies zeer gering. Men zegt, dat *Mann Singh* Ramgorah heeft geplunderd. In Centraal-Indië was versterking van kavalerie aangekomen. De rebellen van Nusserabad waren te Doadpoor totaal verslagen op 20 Okt., met verlies van 3 stukken, 3 olifanten en al hun materiëel. Het fort Burrah werd op den 21 genomen. Bij deze beide treffingen bedroeg het verlies aan Britsche zijde 40 gewonden en enkele gedooden.

— 16 *Nov.* Gec. 98; Mex. 3 pCt. 20; Peru 4½ pCt. 91¼, 3 pCt. 73½; Venez. 5 pCt. 40¼; Port. 3 pCt. 47¼; Sp. 3 pCt. 47¼; 1½ pCt. 31; Rusl. 4½ pCt. 103½; 5 pCt. 113¾; Holl. 2½ pCt. 66¼; 4 pCt. 100½; Sard. 94⅜.

PARIJS, 15 November.

De regering heeft de plannen betreffende de uitbreiding onzer bezittingen in Senegal goedgekeurd.

Uit Tourane verneemt men, dat het antwoord des keizers na het verstrijken van den gestelden termijn nog niet was ingekomen. Men was evenwel nog niet tegen de hoofdstad opgetrokken, daar de versterkingen nog niet waren aangekomen.

De leening voor het Suez-kanaal vindt hier ongemeen veel deelneming, ook bij de mindere klassen.

Men zegt dat niet alleen in de kroon- en gemeentebosschen, maar ook in de partikulieren welligt de *martelage* van *Colbert* weder zal worden ingevoerd, waardoor de marineadministratie de boomen, die haar voor scheepsbouw geschikt voorkomen, slechts behoeft te merken, opdat ze haar dadelijk en uitsluitend tegen een bepaalden prijs moeten worden afgestaan.

Te Issovarde (Sardinië) is een pastoor, die zijne leeken van den preekstoel beleedigd heeft, tot boete en gevangenisstraf veroordeeld.

Te Napels is weder eene groote bende van aanzienlijke dieven ontdekt.

ADVERTENTIEN.

*** Bij den onderget. is ingekomen voor het WEESHUIS TE ELBURG (zie *Haarl. C.* 7 Nov.), van N. N. een Bankb. N⁰. 292 groot *f* 100.—, van N. N. 1 Coup. N⁰. 33545 à *f* 12,37½, van eene voormalige bewoonster dier stad »uit aangenaam herdenken" 1 Muntb. à *f* 10.—, van N. N. (met de spreuk Ps. 10 : 14) 2 Coup. N⁰. 5248 en 73 zamen *f* 5.44½. Totaal *f* 127.82. Met dringende aanbeveling dezer nuttige Inrigting blijft de onderg. tot verdere ontvangst van liefdegiften bereid.

G. BARGER.
V. D. M.

*** Heden overleed in den ouderdom van bijna 74 jaren, onze geliefde Moeder, TRIJNTJE ZOMER, Weduwe van LEENDERT DE ZANGER, in leven Rietmattenmaakster.

Capellen a d. Yssel, 14 Nov. 1858.
ARIE DE ZANGER L z.
M. DE ZANGER
JONKHEID.

Dienende deze algemeene tevens tot bijzondere kennisgeving.

De affaire zal door den eerst ondergeteekende worden gecontinueërd, op de firma van *Weduwe L. de Zanger en Zoon.*

Utrechtsche Schouwburg.

(No. 5 VAN HET ABONNEMENT).

J. EDUARD DE VRIES

zal de eer hebben door zijn personeel te doen opvoeren

Op DONDERDAG 18 November 1858,

MOEDERZEGEN,

OF

HET MEISJE VAN SAVOIJE.

Tooneelspel met Zang in 5 *bedrijven*, vrij gevolgd naar het Fransch van ANICET BOURGEOIS.

GEVOLGD DOOR eene Eerste Voorstelling:

Krijgslist der Vrouwen,

Blijspel met Zang, naar het Fransch vrij vertaald door F. H. GREB. *NOOIT VERTOOND.*

Aanvang ten **half zeven** *ure.*

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven Loge *f* 2.—. Beneden Loge *f* 1.50. Parquet *f* 1.25. Parterre *f* 1.—. 1e Amphithéater *f* 1.10. 2e Amphithéater *f* 0.65. Galerij *f* 0.40.

HH. Militairen in uniform op alle rangen half geld.

Abonnementsprijs voor de volgende VIJF HOLL. Voorstellingen, waarvan No. 1 zal gegeven worden 25 November.

Boven Loge	*f* **6.**—
Beneden Loge	- **5.**—
Parquet	- **4.**—
1e Amphitheater en Parterre	- **3.**—

CASINO.

*** Vergadering der H. H. Leden op Vrijdag den 19. November 1858, des nam. ten drie ure, in de Zaal nevens den Schouwburg.

Verkiezing van Commissarissen.

Ballotage van nieuwe Leden.

Heeren die verlangen mogten Lid te worden, gelieven zich daartoe schriftelijk bij den ondergeteekende aan te melden.

P. C. N. VAN DE POLL,
Secretaris.

*** De UTRECHTSCHE KIEZERS-VEREENIGING heeft gesteld tot Kandidaten voor de Kamer van Koophandel, de Heeren:

J. Sanderson, N. C. Osti sen., F. van Eijck en **J. Trip**, en ter vervanging van den Heer VOSWINKEL DORSELEN, den Heer **L. P. le Cosquino de Bussij.**

Namens het Bestuur, J. G. A. BOSCH.
Namens het Bureau, P. M. JONGENEEL, *Voorz.* E. H. KOL, *Secr.*

*** De Notaris BORRET, residerende te Utrecht, zal op Donderdag den 18. November 1858, des morgens ten 10 ure aan de Warmoesiershofstede, bewoond geweest door (nu wijlen) *W. van Hatten*, te Utrecht, buiten de Waardbarrière, in de Lauwerecht, aan den Sint-Anthonie'sdijk, in het openbaar verkoopen:

9 KOEIJEN, 3 VAARZEN, 2 PINKEN, PINKSTIER, 4 KALVEREN, diverse MEUBILAIRE GOEDEREN en hetgeen verder te voorschijn zal worden gebragt.

Te bezigtigen des morgens vóór de verkooping.

HOUTVERKOOPING TE LINSCHOTEN.

*** Op Donderdag den 18 November 1858, des morgens ten **10 ure** in het Regthuis van Linschoten van: Eene partij zware IEPEN- WILGEN en ESSENBOOMEN. Voorts verhuring van BOUWLAND als: ½ Bunder onder Linschoten aan den Haardijk, voor 1 jaar, — en 66 Roeden aldaar tegen de Linschoten, voor 4 jaren. — Alsmede op de Ridderhofstad Linschoten verkooping van: ELZEN- ESSEN en WAARDEN HAKHOUT, TAKKENBOSSEN en TEEN. — Breeder bij biljetten.

OPENBARE VERKOOP

van

BOOMEN.

(OP DAG, tot 1 *Mei* 1859.)

*** Burgemeester en Wethouders van *Amersfoort* zijn voornemens, op Donderdag, den 25. November 1858, des voormiddags ten 10 ure, ten raadhuize, in het openbaar aan de meest- en genoegbiedenden te verkoopen:

IN DE GEMEENTE *AMERSFOORT.*

Nos 1—34. Vier en dertig perceelen zware IEPENBOOMEN, — metende op 2 el boven den grond van 1,50 tot 2,20 el omtrek, — zeer geschikt voor werkhout van wagen- en molenmakers, en uitgenommerd staande op het plantsoen, tusschen de Kamppoort en Koningstraat.

NB. Na den verkoo zullen deze boomen worden gerooid door en voor rekening van de gemeente, en zullen ten haren voordeele komen de armen en het verder afval, zoodat de kooper alléén het zelfhout ontvangt.

De kooper is verpligt den boom terstond na het rooijen te doen vervoeren op den tijd, van wege het gemeentebestuur nader op te geven.

Inlichtingen zijn te bekomen bij den Architect R. VAN ESVELD.

ZEGT HET VOORT.

HOUTVERKOOPING

aan de Steenebrug te Overlangbroek,

*** op Maandag den 29. November 1858, des middags om 12 ure, bij HENDRIK VAN DONSELAAR, aan de Steenebrug te Overlangbroek voornoemd.

*** De Notaris VAN GEYTENBEEK gevestigd te Harmelen, zal op Vrijdag den 3. December 1858, des voormiddags ten 10 ure, op de Ridder Hofstad *den Ham*, onder Vleuten, verkoopen:

Eene aanzienlijke hoeveelheid extra zware, gladde en gave Eiken, Iepen, Esschen, Wilgen en Sparren BOOMEN, allezins geschikt voor Bergroeden en Werkhout, benevens Elzen en Esschen HAKHOUT, staande op en nabij genoemde Ridder Hofstad, alsmede op de Hofsteden bewoond door *H. van de Grift* op Themaat en *J. Bouwman* in Teckop, gemeente Kamerik.

Breeder bij billetten omschreven.

HOUTVERKOOPING OP RHIJNAUWEN.

*** De Notaris VAN MARIËNHOFF, zal, op Maandag den 6. December 1858, des morgens ten 10 ure, op den Huize *Rhijnauwen*, gemeente Bunnik, in het openbaar verkoopen:

Zware Eiken, Iepen en Wilgen BOOMEN, Elzen Esschen en Eiken HAKHOUT, droog TAKKENBOSSEN, SPANEN en BLOKJES.

TE HUUR:

*** Een ARBEIDERSWONING, bestaande in *twee* Vertrekken met stookplaatsen en bedsteden, verders: Zolder, Koeijenstal, en circa honderd roeden Bouwland; te bevragen aan het bureau dezer Courant.

*** Een **DEPOT** van de **Kantwerkschool** te *Sluis*, in *Zeeland*, onder de zinspreuk: *Doet wel en ziet niet om*, waarvan **Beschermvrouw** is **Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden**, is gevestigd ten huize van GEZUSTERS VAN MUIJDEN EN REIJNEKER, *Kromme Nieuwe Gracht over Paushuize*, N⁰. 392 te UTRECHT

SLIJM- en MAAGPILLEN.

*** Deze **PILLEN,** die sinds vele jaren met het beste gevolg tegen de **slijm** en als **maagversterkend** gebruikt worden, door hare zachte werking **de Spijsvertering zeer bevorderen,** bijzonder goed tegen de **gal** en zeer **zacht laxerend** zijn; zijn tegen 32½ cent het Doosje, met berigt van het gebruik, verkrijgbaar door tusschenkomst van de Heeren:

Amersfoort, *G. C. v. d. Roemer.*
Amsterdam, *Ruijs en Weissenbruch*, Apoth. Bloemmarkt.
Arnhem, *W. F. Verster.*
Breukelen, *D. de Haan.*
Culenborgh, *M H. v. d. Meer.*
Deventer, *G. J. Erenst.*
Dordrecht, *H. J. Giltay.*
's Gravenhage, *J. Visser en Zoon*, Apoth. Spuistraat.
Nijmegen, *J. J. Sneltjes.*
Rotterdam, *van Santenkolff*, Apoth. Korte hoofdsteeg.
Utrecht, *L. J. Grootendorst*, vroeger *Milius*, buiten de Waardpoort.
Veenendaal, *J. Detmar.*
Wijk bij Duurstede, *W. F. Stramrood.*

ZUINIGHEIDS KAARSEN,

*** welke niet gesnoten behoeven te worden, 1e kwaliteit à 40 Cts., echte *Patent Was Kaarsen* 1e kwaliteit 50 Cts. het pak, voorzien met het stempel van den ondergeteekende.

Ontvangen *Nieuwe Gierst*; nieuwe *Pruimedanten*, echt *Griesmeel* à 18 Cts. enz., alsmede echte *Toilet Amandelzeep* à 10 Cts. het stukje.

Men gelieve wel op het adres te letten.
J. DOESBURG.
Steenweg 3e huis v. d. Choorstraat.

THANS COMPLEET:

*** de nieuwe *goedkoope uitgave* van VAN KOETSVELD'S NOVELLEN, in 3 nette deeltjes, elk van pl. m. 300 bladz. en met eene staalgravure. Prijs compleet . . *f* 4,80.

Idem keurig gebonden, zeer geschikt tot cadeau . . . *f* 5,70.

Deze *Zedelijke* en *Godsdienstige Novellen* zijn vlugtige grepen in het leven, maar die het hart raken en steeds van een hooger beginsel uitgaan; — die de diep liggende gebreken van maatschappij en huisgezin aantasten op eene humane wijze. Het doel van den Schrijver was altijd, den mensch te zoeken, te veredelen en te verheffen in den mensch; het dagelijksch leven te schetsen naar de natuur, en het te bezielen door geloof en liefde!

De buitengewone belangstelling, onder alle standen, in dit met roem bekende werk, niettegenstaande de vorige druk bijna *f* 10, kostte, deed den uitgever besluiten tot deze min kostbare uitgave.

S. E. VAN NOOTEN.

*** P. VAN ZWEEDEN, Boekhandelaar te Groningen, heeft uitgegeven:

I. **Albumversjes.** 4e druk. . . 95 C.
II. **Heerspink,** de hope des wederziens . . . . 90 C.
III. **Studentenliederen.** In prachtband . . . . *f* 1.[illegible]
IV. **Lief en Leed,** Zangen der Liefde. In prachtband verguld op snee . [illegible]
V. **Thineus,** de Kiezer en drie andere Verhalen . . . . [illegible]
VI. **Thineus,** Teekeningen en Schetsen . [illegible]
VII. **J. van Duinen.** 6 nagelaten Leerredenen . . . . [illegible]
VIII. **Hoofdzaken** uit de geschiedenis der KERK VAN CHRISTUS. Ten gebruike bij Katechisaties en op Zondagsscholen. Vrij naar 't Hoogduitsch van *Bischoff*, door *A. L. Lesturgeon*, met een Voorrede van prof. *Muurling* 15 C.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Koninklijk Nederl. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (Zonne…)

Nov.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr. N. a	Barom. bij O⁰.	Ther F.	Afwijk d.Temp.	Vochtigh.	Gev. regen.	Opmerkingen
16	2	o.	3.0	749.68	33.4	—11.5	0.60	0	Bewolkt
	10	o.	4.5	48.84	26.6	—13.7	0.87	0	Ligt bew.
17	8	no.	1.0	49.85	22.1	—17.6	0.95	0	Zwaar bew.

PRIJZEN DER EFFEKTEN.

AMSTERDAM 16 November 1858.

NEDERLAND.			
Werkel. Schuld	2½	pCt.	64$\frac{1}{16}$
dito dito	3	„	75$\frac{11}{16}$
dito dito	4	„	98
Handelmaatschappij. .	4½	„	142
Oost-Indische Leening	4	„	97¾
SPANJE.			
Obligatien	1½	pCt.	30$\frac{1}{16}$
Obligatien	3	„	45¼
Binnenl. Schuld	3	„	41$\frac{5}{16}$
Amortisable			10⅝
PORTUGAL.			
Obligatiën	3	pCt.	46⅞
dito 1856/57	3	„	45$\frac{1}{16}$
RUSLAND.			
Oblig. bij *Hope en C⁰.*	5	„	106
Obligat. 1828 & 1829.	5	„	103¾
Certifikat. 1831 & 1833	5	„	91⅜
Certifikaten 1840 . . .	4	„	86¼
Cert bij *Stieglitz* . . .	4	„	86½
dito 5e Serie	5	„	97¾
dito 1855 6e Serie . .	5	„	102$\frac{1}{16}$
Certifik. van Assign. .	6	„	66½
POLEN.			
Aand. 1835, fl. 500			157
Obligatiën	4	pCt.	81¾
OOSTENRIJK.			
Oblig. Metaliek	5	pCt.	77$\frac{9}{16}$
Oblig. Rente Am.. . . .	5	„	87⅜
dito dito Nat. 1854 . .	5	„	77$\frac{15}{16}$
dito dito	2½	„	39$\frac{5}{16}$
BRAZILIË.			
Geldl. 1824, £ 100 . .	5	pCt.	99⅝

Snelpersdruk van L. E. BOSCH en ZOON.

Bijvoegsel bij No. 272
van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 9 November 1858.

Tegenwoordig zijn 35 leden; afwezig de HH. *de Heus*, *Kien*, *v. Hoytema*, *Menso*, *H. Verloren* en *v. Asch v. Wijck*.

De *Voorz.* deelt mede, dat bij hem is ingekomen een voorstel, geteekend door de HH. *Wijers*, *Metelerkamp* en *Cordes*, van den volgenden inhoud:

»De ondergeteekenden, leden der Staten, stellen voor, dat de vergadering der Staten tot een punt harer overwegingen neme de vraag, of het belang der provincie Utrecht of wel een deel daarvan medebrengt, dat zij zich de zaak der spoorwegen aantrekke, en, bij bevestigende beantwoordiging besluite, eene kommissie te benoemen, aan welke zal worden opgedragen, haar te dienen van advies omtrent hetgeen in dat belang door deze verg. zou behooren te worden gedaan." — Wordt besloten straks den dag te bepalen, waarop de voorsteller tot de toelichting van dit voorstel zal worden toegelaten.

De *Voorz.* deelt nog mede, dat hij van zijn ambtgenoot in Zuid-Holland heeft ontvangen een schrijven, houdende kennisgeving, dat de Staten dier provincie mede eene kommissie hebben benoemd tot onderzoek der ontwerp-reglementen van de polders Nieuwkoop en Zevenhuizen en Nieuwkoop en Noorden, en dat voor die komm. 's konings magtiging is aangevraagd, om na de sluiting der najaarszitting hare werkzaamheden voort te zetten.

Wordt ter tafel gebragt een adres van den gemeenteraad van Ysselstein, houdende aanvraag om een subsidie van *f* 400, ter tegemoetkoming in de kosten voor den bouw van een kelder bij het instituut voor meisjes aldaar, met advies van Gedep. Staten. — Wordt gesteld in handen eener komm., bestaande uit de HH. *Jongeneel*, *v. Cleeff* en *Strick v. Linschoten*.

Worden uitgebragt de navolgende rapporten:

a. betreffende de voordragt van Gedep. Staten tot wijziging der begrooting van de enkel prov. en huish. inkomsten en uitgaven voor 1858; houdende advies zich te vereenigen met de voordragt, — ter griffie tot eene volgende vergadering;

b. betreffende de voordragt van Gedep. Staten tot regeling der vergoeding voor de reis- en verblijfkosten der veeartsen, in dienst der gemeenten, buiten den kring of de plaats, waarvoor zij zijn benoemd; eindigende met een gelijk advies, — alsvoren;

c. ter zake van de voordragt van Gedep. Staten tot aankoop van een perceel land van het Rijk, benoodigd voor de verbetering van den Haarweg; waarvan de konklusie strekt tot aanneming der voordragt, — alsvoren;

d. nopens de voordragt van Gedep. Staten betreffende de weigering der gemeenten Ankeveen, Kortenhoef en Nederhorst den Berg (Noord-Holland) tot het leveren van bijdragen voor het onderhoud van het zand- en jaagpad tusschen Utrecht en Breukelen; de konklusie strekkende tot aanneming der voordragt, — alsvoren;

e. betreffende het voorstel van Gedep. Staten tot aanvrage eener verlenging van koncessie voor den tijd van twee jaren tot heffing der weg- en bruggelden op het zand- en jaagpad van Breukelen naar Ouderkerk; houdende advies tot het verleenen der verlangde magtiging, — alsvoren;

f. nopens het ontwerp-reglement voor het Geinwaterschap; en voor dat van den Bossenwaard onder Vreeswijk en Ysselstein, de konklusie strekkende, om zich met dit ontwerp te vereenigen, — alsvoren;

g. omtrent de zes ontwerp-reglementen voor de waterschappen onder Bunschoten; met gelijke konklusie, — alsvoren.

h. over het ontwerp-reglement voor de waterschappen het gemeeneland van Wijk bij Duurstede, het Wijkerbroek en Leuterveld en Melkweg; houdende konklusie tot goedkeuring van genoemd reglement, — alsvoren;

i. nopens het voorstel van Gedep. Staten tot opheffing van het bestuur der binnenlandsche lasten in de voormalige gemeenten Leersum en Darthuizen; konkluderende tot opheffing van genoemd bestuur, — alsvoren;

k. betreffende het verzoek van het bestuur der Biltsche en Zeister griften om te worden uitgezonderd van het algemeen waterschapsreglement; het advies van de meerderheid der hiertoe benoemde komm. strekkende tot afwijzende beschikking, — alsvoren;

l. nopens een gelijk verzoek van het heemraadschap der Hooge en Lage Weide; met gelijk advies tot afwijzing, — alsvoren;

m. omtrent een gelijk verzoek van het bestuur van den Bunschoter Veen en Veldendijk; het advies strekkende tot toestemming van het verzoek, — alsvoren;

n. ter zake van een gelijk verzoek van het koll. der rivier de Eem; met gelijkluidend advies, — als voren;

o. betreffende veertien verzoeken van dien aard van verschillende waterschapsbesturen; de konklusie strekt, om op de verschillende verzoeken, overeenkomstig de voorstellen van Gedep. Staten te beschikken.

p. nopens een gelijk verzoek van het bestuur van den Ysseldijk en de Ysselkade; het advies strekkende, het verzoek vooralsnog niet toe te staan, maar Gedep. Staten uit te noodigen, de betrekkelijke besturen omtrent de door hen voorgestelde opheffing te hooren en ook de polders, die alsdan met de schouw zouden worden belast, en in de aanstaande zomerverg. daarvan den uitslag mede te deelen, — alsvoren;

q. omtrent een gelijk verzoek van het koll. van de rivier den Yssel; de konklusie van het rapport strekkende om het verzoek van de hand te wijzen en te besluiten tot opheffing van genoemd kollegie, — alsvoren;

r. betreffende een gelijk verzoek van den Honderdsten polder achter Loenen; het advies luidende, overeenkomstig het voorstel van Ged. Staten afwijzend te beschikken, — alsvoren.

Wordt alsnu op het verzoek der komm., benoemd tot onderzoek der voordragt betreffende het krankzinnigen-gestieht, besloten, haar tot het uitbrengen van haar rapport een uitstel van acht dagen te verleenen.

De verg. wordt gedurende een kwartiers uurs geschorst.

De zitting hervat zijnde wordt besloten den heer *Wijers* onmiddelijk toe te laten tot toelichting van zijn voorstel betreffende de spoorwegen.

De heer *Wijers* meent, dat hij daartoe niet veel behoeft te zeggen. De zaak der spoorwegen is op het oogenblik aan de orde van den dag; elk der leden, meent Spr., zal dit ten volle bekend zijn. Niet alleen in gemeente-besturen, maar ook in de vergaderingen der provinciale Staten wordt zij dezer dagen overwogen en behandeld. Spr. heeft daarom gemeend, dat het niet ondoelmatig zou zijn, dat de verg. hare aandacht op dat onderwerp vestigde en het tot een punt van onderzoek maakte, of niet het belang der provincie meebragt, dat deze verg. zich die zaak ook aantrok. Spr. vestigt er de aandacht op, dat in de voordragt der regering niet begrepen is eene lijn van Utrecht over Amersfoort naar Zwolle, en die lijn toch beveelt zich door vele omstandigheden aan, vooral omdat zij verreweg de kortste weg zou zijn tusschen Holland en de noordelijke provinciën, maar bijzonder ook in het belang van een groot deel der provincie, dat anders geheel van het spoorwegverkeer wordt uitgesloten. Spr. gelooft niet, dat het noodig zal zijn, in het breede in ontwikkeling van dat belang te treden, daar dit allen leden bekend is uit onderscheidene stukken, terwijl het belang bij genoemde lijn nog op uitnemende wijze is aangetoond, in een adres van den gemeenteraad der stad Utrecht aan de Tweede Kamer der Staten Generaal.

Het voorstel door een genoegzaam aantal leden ondersteund wordende, stelt de Voorz. voor, het dadelijk in overweging te nemen, waartoe wordt besloten.

De heer *Laan* gelooft dat de vraag, in het voorstel neergelegd, bevestigend moet beantwoord worden, daar volgens de nu aangeduide lijnen een groot deel der prov., gelijk de voorsteller heeft gezegd, wordt uitgesloten, terwijl ook de lijn over Amersfoort naar Utrecht de kortste weg is van Zwolle, en misschien nog eenige hulpmiddelen voor Amersfoort zou opleveren.

De *Voorz.* merkt aan, dat nog niet is voorgesteld, dat de verg. zal besluiten, een adres te zenden of iets anders van dien aard te doen, om genoemde lijn te doen tot stand komen.

Het voorstel wordt alsnu, zoo wat het eerste als wat het tweede gedeelte betreft, zonder omvraag aangenomen, en worden tot leden der daarin bedoelde komm. benoemd: de HH. *Jongeneel*, *Ackersdijck*, *Wijers*, *v. Bell* en *Schas*.

De verg. wordt hierop verdaagd tot Donderdag 11 November 1858 des voormiddags ten 11 ure.

Stedelijke Raad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 11 *November*.

Tegenwoordig zijn 18 leden; afwezig de HH. *Schuurman*, *v. Stirum*, *Schuller*, *Karsten*, *v. Lier v. Veersen*, *v. Cleeff*, *Jongeneel*, *Kien* en *Ackersdijck*

Is ingekomen:

een besluit van Gedep. Staten, houdende goedkeuring van het raadsbesluit tot onderhandsche verhuring van de lokalen onder het Keizerrijk, aan *H. O. v. Munster*, — voor kennisgeving;

eene missive van dankbetuiging van den heer *Leignes Bakhoven*, — alsvoren;

eene missive van dankbetuiging van den heer *J. Bos*, voor het blijk van belangstelling, hem geworden op den dag dat hij zijne 50 jarige bediening als onderwijzer mogt vieren, — alsvoren.

Wordt ter tafel gebragt:

eene voordragt, tot het in gebruik geven aan *C. v. Bennekom* van een gedeelte van den berm van den straatweg van Utrecht naar Jutphaas, — ter sekretarie;

eene voordragt betreffende de afsluiting van de kohieren der dir. bel. dienst 1858, — alsvoren.

Wordt bij monde van den heer *Schuller* verslag uitgebragt door de komm., belast om den raad te adviseren in zake het nemen van maatregelen tegen de prostitutie, welke komm., op grond der in haar rapport voorgedragen motieven, verklaart, dat zij bij de bestaande wetgeving niet bij magte is, maatregelen in deze voor te dragen.

De heer *v. Schermbeek* stelt voor, dit rapport te laten drukken, welk voorstel met 10 stemmen tegen die der heeren *Schuller*, *v. Geuns*, *v. Schermbeek*, *Bosch*, *de Muralt* en *de Graaf* wordt verworpen.

Het rapp. wordt dien ten gevolge ter visie nedergelegd.

Wordt alsnu, nadat tot stemopnemers zijn benoemd de heeren *Bosch*, *v. Hengelaar*, *Bake* en *Trip*, overgegaan tot de benoeming van hulponderwijzers voor de openbare scholen, en worden als zoodanig benoemd, de heeren *G. B. v. d. Berg*, *J. J. Ket*, *N. Laseur*, *H. J. Monné*, *N. v. Bentum*, *E. H. Brink*, *W. H. Spaltman*, *J. C. v. Hemert*, *H. C. Broekman*, *R. A. Derksen*, *J. W. de Mey*, *A. P. F. Smit* en *J. W. Wevers*.

Wordt zonder omvraag aangenomen de voordragt betreffende de onderhandsche verhuring van den kelder onder de school op de Lange Nieuwstraat ad *f* 180 per jaar.

De heer *de Graaf* zegt, dat het hem leed doet, op de lijst der punten van behandeling niet vermeld te vinden de zaak der brug aan het St. Lucasbolwerk. Spr. vreest, dat als de winter een weinig meer gevorderd is, er vooreerst niets van zal komen, en de zaak dus verschoven zal worden, en dat zou hij niet gaarne zien. Hij zou daarom voorstellen, de zaak nu in behandeling te nemen, daar er reeds drie vergaderingen verloopen zijn sedert het voorstel gedaan is.

De *Voorz.* merkt op, dat het aan den Voorz. is overgelaten, die zaken in behandeling te brengen, welke hij noodig oordeelt. Spr. herinnert overigens, dat de zaak in kwestie, een punt van onderzoek uitmaakt bij de komm. van fabriekage.

De heer *de Graaf* begrijpt ook, dat het misschien niet goed is van de gewone werkzaamheden af te wijken, hoewel dit in de vorige verg. ook heeft plaats gehad, en dit hem tot zijn voorstel geleid heeft. Ten einde eenige geruststelling te hebben, dat de zaak niet zal verschoven worden, had Spr. gewenscht dat de verg. uitmaakte, dat zij zou tot stand komen.

De *Voorz.* begrijpt zeer goed, dat de heer *de Graaf* er belang in stelt, dat de zaak tot stand kome, maar hij is overtuigd, dat de raad op dit oogenblik niet genoeg is ingelicht, en dat de verg. ongezind moet zijn om te beslissen, dat er ter bedoelde plaatse eene brug zal geslagen worden, zonder voorafgaande overweging van de wijze, waarop dit werk zal aangebragt worden, van de kosten daaraan verbonden, en zonder te zijn voorgelicht en ten aanzien der ingediende plannen en de keuze daaruit te doen. De leden moeten tijd hebben om de zaak te onderzoeken. Hij vertrouwt, dat de heer *de Graaf* zich voor het oogenblik tevreden zal stellen met de verzekering, dat hij zooveel in hem is de behandeling dier zaak zal bevorderen.

Wordt zonder omvraag aangenomen de voordragt om te bewilligen in den afkoop eener grondrente van *f* 87,60, tot den 20. penning, of *f* 1750.

Wordt eveneens beslist omtrent:

de voordragt tot het vinden uit den post onvoorziene uitgaven der begrooting van 1858 der tegemoetkoming van *f* 500 aan de Israël. gemeente te verleenen tot herstel harer begraafplaats;

het ontwerp raadsbesluit betreffende de aanvraag om subsidie van het R. K. armbestuur en strekkende om eene subsidie van *f* 2000, te verleenen;

de voordragt betreffende eenige rekwesten in zake de dir. bel.;

de voordragt tot afschrijving van eenige aanslagen van de kohieren der hondenbelasting, dienst 1858;

de voordragt tot afschrijving van eenige aanslagen van de kohieren der hondenbelasting, dienst 1857.

Aan de orde is alsnu het rekwest van jonkvr. *Swellengrebel* tot aankoop van een perceel stadsgrond.

De heer *v. Schermbeek* verklaart zich tegen den afstand van dat perceel gronds. Spr. wil echter gaarne de redenen motiveren die hem doen stemmen tegen het verzoek, uitgaande van eene inrigting, die hij hoogelijk vereert en die van een onbetwistbaar nut is. Spr. heeft gister in gezelschap van de HH. *de Muralt* en *Bosch* de zaak op het terrein zelve onderzocht en bevonden, dat, indien het verzoek wierd toegestaan om van het nieuwe werk eene diepte van 3 ned. ellen af te nemen, dan van die beplanting, daar het gebouw zeker 5 ellen breedte zal hebben, 15 ned. ellen zullen moeten worden afgesloten, waardoor niet alleen het kreupelhout zeer beschadigd, maar tevens eene rij jonge frisch opgroeijende iepenboomen zal komen te vallen. — Er is dus geen term om het verzoek toe te staan uit het oogpunt van versiering, evenmin als uit het oogpunt van nut, want ramen kunnen toch aan die zijde gemaakt worden, daargelaten, zegt Spr., het min wenschelijke om die buurt nog meer toe te bouwen.

De *Voorz.* gelooft dat de heer *v. Schermbeek* zich

vergist. Spr. heeft ook het terrein opgenomen en is van meening, dat van de aldaar staande opgaande iepenboomen geen zal behoeven te vallen, wanneer de raad het ingediend verzoek inwilligt.

De heer *v. Schermbeek* zegt, dat het hier bepaald eene rij jonge opgaande iepenboomen geldt, die juist daar geplant zijn, om de gebouwen te maskeren. Spr. merkt aan, dat het houtgewas al weer genoeg lijdt door dien aanbouw, en dat, zóó de jonge iepenboomen misschien niet vallen binnen het verlangde terrein, dat dan toch de op te trekkene muur van het gedachte gebouw zoo nabij die boomen zal komen te staan, dat zij, in hunnen groei en takken-uitbreiding aanmerkelijk belemmerd, geen hoog en sierlijk houtgewas meer opleveren zullen, hetgeen op dat punt waarlijk te betreuren zijn zoude.

De heer *de Muralt* heeft gisteren het terrein opgenomen en kan verklaren, dat de aanmerking van den heer *v. Schermbeek* juist is. Spr. zou er dus zeer tegen zijn, het verzoek toe te staan. Hij gelooft ook, dat B. en W. geen aanleiding gevonden hebben om het te ondersteunen. Spr. weet niet of al de leden met het terrein bekend zijn, maar zijn zij dat, dan vreest hij niet, dat het verzoek zal worden toegestaan. In verband met het gebruik dat men later, ook na wegruiming van den zich in de nabijheid bevindenden pelmolen en bij aankoop van een paar aldaar staande huizen, van het terrein zou kunnen maken, is Spr. er tegen, om een stuk van het plantsoen te geven, al ware dat nog zoo klein.

De *Voorz.* antwoordt, dat hij meer bepaald de zwaardere iepenboomen op het oog heeft en niet zoo zeer de meer dunne.

De heer *v. Boetzelaer* stelt voor, deze zaak te laten aanstaan, uithoofde welligt vele leden, even als Spr., zouden wenschen, het terrein te zien.

Dit voorstel wordt aangenomen met 14 stemmen tegen die der HH. *Boer* en *de Muralt*.

Aan de orde is de voordragt betreffende het rekwest van *van 't Hooft* tot het in gebruik bekomen van een perceel stads grond.

De heer *de Muralt* zegt, dat, met het oog op de teekening, men zou denken, dat de sloot niet bij het af te staan terrein behoort, terwijl toch ten minste de helft zoo niet de geheele sloot aan de stad toekomt. De opgave meent Spr. dus, dat niet juist is.

De *Voorz.* merkt op, dat de teekening zeer juist is opgemaakt, daar de demarkatie der sloot buitenwaarts gelijk is met de lijn, van waar de afstand gevraagd wordt.

De heer *v. Hengelaar* vraagt of het rasterwerk geheel tot aan den straatweg loopt.

De *Voorz.* merkt aan dat de aanvraag eigenlijk strekt ter regularisatie van iets, dat wederregtelijk geschied is. Rekwestr. heeft de sloot gedempt, is met de rastering tot over de sloot gekomen, en heeft een gedeelte van den weg ingenomen. Men heeft hem daarop opmerkzaam gemaakt, en dien ten gevolge heeft hij zich tot de verg. gewend.

De heer *v. Hengelaar* vraagt, hoe groot de ruimte is tusschen den af te stanen grond en den straatweg?

De *Voorz.* erkent dat de straatweg niet precies is afgeteekend; hij onderstelt echter, dat de vooruitsprong van den berm zeer gering is.

De heer *Boer* stelt voor, deze zaak, even als de vorige, te laten aanstaan, te meer daar hier nog bezwaren voorkomen, die bij de andere niet waren, en men mag aannemen, dat de leden met de lokaliteit zeker nog minder bekend zijn, dan met die, in de vorige aanvrage bedoeld.

De heer *v. Hengelaar* stelt hierbij voor, dat het dagel. bestuur de af te stane ruimte late afbakenen en op de kaart aanteekenen.

Dit voorstel wordt zonder omvraag aangenomen.

Alsnu is aan de orde het rekwest van mej. *A. v. Mazijk*, houdende verzoek, voor hare woning boomen te mogen doen planten.

De *Voorz.* zegt, dat adress. zich eerst heeft vervoegd tot B. en W. die het verzoek van de hand hebben gewezen. B. en W. hebben nl. sedert eenige jaren het beginsel aangenomen, dat de bepoting op de straat niet moet toegelaten worden aan partikulieren, maar dat, als het noodig en nuttig geacht wordt, van stadswege de boomen geplaatst worden, ten einde vooreerst te zorgen, dat dit behoorlijk geschiedt, en ten tweede om niet eene soort van regt te geven op een boom, dien het bestuur welligt later zou willen opruimen.

De heer *de Jong* zegt, dat welligt de zwarigheid zou kunnen opgeheven worden en aan den wensch der adressante voldaan, als het dagelijksch bestuur zelf de boomen liet planten.

De *Voorz.* merkt aan dat niet alleen het aangenomen beginsel tot de afwijzende beschikking heeft geleid, maar ook buitendien geene termen bestonden om de zaak in nadere overweging te nemen, omdat men meende, dat het beter ware, daar geen boomen meer te planten.

De heer *v. Schermbeek* merkt aan, dat de adressante, aan de noordzijde van het Vreeburg wonende, volgens haar adres, geen huizen over zich hebbende, waarschijnlijk meer nut tegen de zuiderzon hebben zal van eene eventueel geregelde beplanting, met eene rij boomen, langs het Vreeburg, dan van boomen die vlak vóór haar huis geplant zijn. Spr. zegt dat hij, hoeveel ook van beplanting en sierlijk groen houdende, moet stemmen tegen eene nieuwe beplanting, vlak tegen de huizen aan, waardoor aan de cirkulatie op straat, aan de gezondheid in de woningen, en dikwijls, door het misvormend snoeijen, aan het uitwendig aanzien der percelen, afbreuk kan worden gedaan.

De heer *de Muralt* merkt op, dat bij het reglement op de straatpolitie de beslissing over het verzoek aan B. en W. is opgedragen, zoodat het nu voor den raad zeer moeijelijk zal zijn in deze eene beslissing te nemen. Art. 26 van genoemd regl. schrijft voor, dat de boomen, die nog staan, krachtens vergunning, door de eigenaren der perceelen waartoe zij behooren, worden weggeruimd, zoodra B. en W. dat noodig achten; de raad heeft dat bepaald. Spr. is er niet voor geweest, om, even als bij het bouwreglement, B. en W. het geven of weigeren van zooveel vergunningen op te dragen, maar de raad heeft het gewild, van daar de magt bij art. 26 aan B. en W. gegeven; dit artikel zal dus *a fortiori* van toepassing zijn op het planten van nieuwe boomen. Spr. stelt voor het adres ten fine van beschikking aan B. en W. te verzenden.

De heer *Schuller* kan zich niet met dit voorstel vereenigen en acht het niet *honnête*, dat de raad dezen vorm aanneme om het verzoek van de hand te wijzen. Spr. gelooft ook niet, dat de grond, dien de heer *de Muralt* opgeeft, juist is. In de verordening staat, dat oude boomen moeten worden weggeruimd als B. en W. het goed vinden, doch dit is eene geheel andere zaak dan dat, als oude boomen sterven en men nieuwe wil planten, alleen B. en W., met uitsluiting van den raad, daarover zouden mogen beslissen. Spr. vindt over het algemeen, een vasten ijzeren regel aan te nemen in zulke zaken, die ontzaggelijk teêr zijn en waarmede het genoegen der menschen zoo zeer zamenhangt, nog al hatelijk. Spr. zou b. v. rekwestrante die boomen wel gunnen, maar uit eerbied voor het beter oordeel van B. en W. zal hij *in casu* het verzoek afstemmen. Hij neemt evenwel niet in beginsel aan, dat de raad niet bevoegd zou zijn te beslissen, als men zich tot hem wendt op een verzoek, waarop B. en W. afwijzend beschikt hebben.

De *Voorz.* deelt niet zeer het gevoelen van den heer *de Muralt* en zou denken, dat het art. hetwelk dat lid in het bedoeld reglement aanhaalt, niet van toepassing is op dit gegeven geval, en Spr. meent, dat niets zou verhinderen, dat de raad in deze uitspraak deed.

De heer *de Muralt* zou toegeven, wat de heer *Schuller* zegt, als men hier eene verordening moest maken, maar de raad heeft hier eene verordening gemaakt, waarbij hij de beslissing, of de boomen, als hinderlijk beschouwd, moeten worden opgeruimd, aan B. en W. heeft opgedragen; nu kan hij, zoolang de verordening van kracht blijft, hiervan bij een besluit op een rekwest niet terug komen; terwijl hier slechts de vraag is, welke bepaling van toepassing is, en dat is art. 26. Deze boomen wil men planten in plaats van anderen; B. en W. achten het niet wenschelijk dit toe te staan, en zelfs al stonden ze er nog, dan zouden zij ze, des noodig oordeelende, kunnen laten wegnemen; en zelfs aannemende, dat de raad het verzoek heden toestond, gelooft Spr., dat, zoolang art. 26 blijft bestaan, B. en W. morgen de nieuw geplante boomen zouden kunnen doen wegnemen.

Het voorstel van den heer *de Muralt* wordt alsnu met 14 stemmen, tegen die der HH. *v. Hengelaar*, *Trip*, *de Muralt* en *Bosch*, verworpen, en wordt met algemeene stemmen aangenomen het voorstel van den Voorz. tot afwijzende beschikking.

Aan de orde is het rekwest van *A. v. Culenborgh* tot ontheffing der boete verbeurd wegens te late oplevering der baskulebrug buiten de Weerd.

De *Voorz.* merkt aan, dat het werk behoorlijk is geleverd, dat er noch op het materieel noch op de bewerking bedenkingen gemaakt zijn. Een eerste verzoek aan B. en W. gerigt, is, zegt Spr., gesteld in handen der komm. van fabriekage, die gunstig geadviseerd heeft, met welk advies B. en W. zich niet hebben vereenigd, omdat het hier eene beginselkwestie geldt, reeds meermalen in den raad besproken. Het is toch, meent Spr., niet te loochenen, dat het kwijtschelden van boete, wegens te late oplevering van een werk, in den regel eene onbillijkheid is tegenover vroegere konkurrenten, die bij het indienen van hun biljet van aanneming er op gerekend hebben, dat het werk op den bepaalden termijn opgeleverd zou moeten zijn.

De heer *v. Schermbeek* heeft zich de moeite gegeven om de korrespondentie tusschen *A. v. Cuylenburgh* en den heer *Enthoven* bedaard te lezen en na te gaan. Dien ten gevolge kan hij zijne stem aan de vrijstelling van de boete geven. — Uit de overgelegde brieven blijkt: dat *Cuylenburgh*, *herhaaldelijk* aan *Enthoven* heeft geschreven en opgemerkt dat de tijd ten einde spoedde en dat hij de verwachte materialen uit de fabriek van *Enthoven* niet tijdig ontving. Niettegenstaande dit herhaald aandringen is de aannemer door *Enthoven*, op wien hij ongelukkiglijk geen verhaal heeft, gedupeerd. — Hierbij komt nog, dat bij het inzetten der stukken telkens aan *Enthoven* inlichtingen moesten gevraagd worden, die, even als de toegezegde hulp, niet tijdig arriveerden.

De heer *Trip* meent de overtuiging te hebben, dat de jonge *Cuylenburg* gedaan heeft wat hem mogelijk was, terwijl de aanneming der brug onder de eerste werken behoort, die hij gemaakt heeft; Spr. eerbiedigt het beginsel, om de boeten der aanbestedings werken meer en meer in toepassing te brengen, doch meent, dat men in het gegeven geval, wel wat konsideratie zoude mogen gebruiken.

De heer *Pabst* verlangt eenige gronden te vernemen, waarop de komm. van fabriekage goedgunstig geadviseerd heeft.

De *Voorz.* rektificeert het straks door hem medegedeelde in dier voege, dat adressant zich niet gerigt heeft tot B. en W. tot vrijstelling van de boete, maar tot verlenging van den termijn, waarop B. en W. evenwel gemeend hebben, niet gunstig te moeten beschikken en den termijn van oplevering, in de bestekken beschreven, onveranderd te moeten laten. De gronden, welke zijn aangevoerd, mogen zeker zedelijke waarde hebben, maar kunnen toch niet strekken om in 't voordeel van den adressant te doen beschikken. De gronden van Burg. en Weths. tegen het uitstel waren, dat het eene zaak was tusschen den aannemer en zijn onderaannemer, waarmede het bestuur niets te maken had, aangezien hem niet was voorgeschreven, dat hij juist *Enthoven* moest nemen, en nu moge het al zijne schuld niet zijn dat hij misleid is, het is nog minder de schuld van B. en W.

De heer *de Jong* zegt, dat bij hem zeer weegt het argument door den Voorz., als het gevoelen van het dagel. bestuur in het midden gebragt, namelijk, dat de vrijstelling is eene onregtvaardigheid tegenover hen, die bij de aanneming hebben gekonkurreerd. Hij zou den rekwestrant de vrijstelling gunnen, vooral omdat hij van den heer *Trip* hoort, dat hij is een jong en verdienstelijk aannemer. Hij kan echter zijne toestemming niet geven. Deze boete zal waarschijnlijk voor den adressant eene les van voorzigtigheid zijn, ook voor andere aannemers, namelijk om van hunne beurt van hunne onderaannemers waarborgen tegen eene tardieve levering te bedingen.

De heer *Trip* zegt, dat de ondervinding hem geleerd heeft, dat wel bij drie vierden der bestekken van aannemingen de tijd steeds te kort is, en dat in bijna alle bestekken de tijd bepaald wordt, binnen welken het werk bezwaarlijk kan worden uitgevoerd, waardoor die kwijtschelding niet zoo exceptioneel is, als men zou kunnen aannemen.

In omvraag gebragt wordt het verzoek met 10 stemmen, tegen die der HH. *Trip*, *Visscher*, *Boer*, *v. Schermbeek*, *v. Nooten* en *Bosch* van de hand gewezen.

De verg. gaat hierop wegens het vergevorderd uur uiteen.

Zitting van den Stedelijken Raad van Amersfoort,

van 15 *November* 1858.

Voorz. Mr. *A. G. Wijers*.

Tegenwoordig zijn 12 leden; afwezig de HH. *v. Beek*, *Diemont* en *Scheltus*.

Aan de orde is het door B. en W. ontworpen adres aan de Tweede Kamer betrekkelijk de spoorwegen, hetwelk, zoo als het reeds is bekend gemaakt, zonder beraadslagingen met algemeene stemmen wordt goedgekeurd.

Op voorstel van den Voorz. wordt besloten dit adres, waarvan een exemplaar aan ieder der leden van de Tweede Kamer zal worden toegezonden, te doen drukken.

Ingekomen zijn: Afdrukkken van het door een aantal handelaren en fabriekanten te Utrecht aan de Tweede Kamer gezonden adres, waarbij zij hunne adhaesie geven aan den inhoud van het adres nopens den aanleg van spoorwegen, door den gemeenteraad van Utrecht ingediend. — Ter sekretarie nedergelegd ter inzage voor de leden.

Goedkeuring van Gedep. Staten op de begrooting der dienstd. schutterij voor 1859. — Voor informatie.

Gewijzigde begrooting voor 1859 van het R. K. parochiaal armbestuur. De Voorz. te kennen gevende, dat daarin het bedrag van subsidie der gemeente, overeenkomstig het verlangen van den raad, met 1/10 is verminderd, worden de begrooting en het ontwerp-besluit tot toekenning von een subsidie van ƒ 2131,96, met algemeene stemmen goedgekeurd.

Rapport der komm. benoemd, om te onderzoeken of het wenschelijk is eene stads apotheek op te rigten. De komm. in de oprigting van dusdanige apotheek geene geldelijke voordeelen ziende voor de gemeente, adviseert daartoe niet over te gaan.

De *Voorz.* stelt voor om dit rapport, met de daarbij behoorende bescheiden, op de sekretarie ter inzage voor de leden neder te leggen en in eene volgende vergadering te behandelen.

De heer *v. Bel* zegt, dat nog eenige zaken in de afdeeling te onderzoeken zijn, waarom hij voorstelt daarbij ook dit rapport te voegen, waartoe z. h. s. wordt besloten.

De *Voorz.* noodigt den heer *van Lockhorst* uit om de leden gelijktijdig in kennis te stellen met zijne des betrekkelijke stukken, waarover hij in eene vorige vergadering sprak.

De zitting is daarna gesloten.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.